

Berichten

De Nederlandse milieu- en natuurbeschermingsorganisaties zijn in hoge mate verontrust door het in Bestek '81 aangekondigde beleid. Dit dreigt namelijk de snelle achteruitgang van natuur, milieu en landschap een extra impuls te geven, waardoor het welzijn van onszelf en dat van toekomstige generaties onherstelbaar wordt aangetast. Voor het eerst sinds vele jaren luiden de organisaties daarom gezamenlijk de noodklok. Zij tekenene samen voor het *Manifest ALARM '81*, dat op 5 oktober jl., bij het begin van de algemene politieke beschouwingen, aan regering en parlement is aangeboden.

De tekst van het Manifest volgt hieronder:

Alarm '81

Manifest van verontruste Nederlandse milieu- en natuurbeschermingsorganisaties

Natuur, milieu en landschap worden meer bedreigd dan ooit tevoren. Reden waarom onderstaande milieu-organisaties gezamenlijk de alarmklok luiden.

1970, het Europese natuurbeschermingsjaar, was het begin van een algemene bewustwording van het belang van het milieu voor ons en onze kinderen. De veelal onherstelbare achteruitgang van de kwaliteit van het milieu moest een halt worden toegeeroepen. Handen werden in elkaar geslagen: overheid en burgers spanden zich in, wetten werden ontworpen, geldstromen omgebogen, onderzoek werd gestimuleerd en nieuw opgezet. De achterstand was groter dan men had gedacht. Een grootscheepse inhaalmanoeuvre leek noodzakelijk. Ook het kabinet-Van Agt is die overtuiging toegedaan, getuige zijn Regeringsverklaring van januari 1978. Vinden we haar echter ook terug in Bestek '81?

Bestek '81 moet dienen tot gezondmaking van de economie. Dat is moeilijk. Die gezondmaking kan immers niet berusten op stimulering van de groei, dus op vergroting van productie en consumptie zonder meer. Dat zou verder interen betekenen op het kapitaal van de aarde: op grondstoffen, energievoorraden, natuurlijke milieus, landschappen en cultuurgoederen. De gezondmaking van de economie vraagt daarom een heroriëntering van ons allen: stabilisering van de groei, erkenning van nieuwe schaarsten, waakzaamheid tegen de verslechtering van het milieu, zorg voor het bestaan.

Daarom doen de ondertekenende milieu- en natuurbeschermingsorganisaties een dringend beroep op de verantwoordelijkheid van alle politici, ook voor een toekomst die na hen komt. Zij doen dit mede namens groepen wier stem in het koor van belanghebbenden nog niet kan meeklinken: volgende generaties werkgevers, werknemers, boeren, middenstanders en dienstverleners.

Uitgangspunt van hun stellingname is de noodzaak van een fundamentele ombuiging van het economisch handelen en het economisch beleid, waarbij energie, grondstoffen en milieu worden gespaard en de werkgelegenheid wordt vergroot.

In dit verband vragen zij met name aandacht voor de volgende punten:

1. *Wezenlijke veranderingen van ons productie-, consumptie- en exportpakket.*

Ernst moet worden gemaakt met het verleggen van investeringen naar energiebesparende en milieuvriendelijke maatregelen en technologieën. Traditionele exportprodukten die veel energie kosten verliezen bij stijgende olieprijsen en opraken van ons aardgas veel van hun positieve betekenis voor onze betalingsbalans. Betere exportkansen en duurzame werkgelegenheid dienen te worden gevonden in technologieën en diensten die weinig energie vragen en zijn aangepast aan het hoge Nederlandse niveau van kennis en scholing.

2. Geen vertraging van de uitvoering van de milieuwetgeving.

Uitrekking van de vastgestelde meerjarenplannen voor lucht en water dreigt ertoe te leiden dat de grote schoonmaak van het milieu door een nieuwe vervuilingsgolf wordt achterhaald. Zolang de Afvalstoffenwet en de Wet Chemische Afvalstoffen nog niet van kracht zijn en een Wet Bodembescherming zelfs nog moet worden ingediend worden bodem en grondwater voortdurend bedreigd.

Ook de Wet Geluidhinder dient snel tot uitvoering te worden gebracht. Anderhalf miljoen Nederlanders ondervinden zelfs tot in hun woning ernstige geluidhinder.

In plaats van deze op sanering gerichte wetgeving te temporiseren - zoals Bestek '81 wil - zou de regering nu eens ernst moeten gaan maken met een meer fundamentele aanpak van de milieuvraagstukken: bestrijding van de problemen aan de bron en het verbieden van milieu-onvriendelijke handelingen en produkties waarvan het maatschappelijk nut twijfelachtig is.

3. Geen bezuiniging op natuur- en landschapsbescherming. Integendeel: drastische verhoging van de bedragen voor aankoop en beheer van natuurgebieden en waardevolle cultuurlandschappen.

Schaalvergroting en intensivering van de landbouw, met als gevolgen uitstoot van arbeidsplaatsen en produktie van overschotten, mogen niet langer worden bevorderd.

Het Nederlandse areaal aan natuurterrein en waardevol cultuurlandschap is zo geslonken dat het als een absoluut minimum moet worden beschouwd. Aantastingen zijn onomkeerbaar. De in Bestek '81 aangekondigde bezuinigingen, met name de vermindering met een kwart van de aankoopcapaciteit van waardevolle cultuurlandschappen zullen nieuwe onherstelbare verliezen veroorzaken.

Het openhouden van de Oosterschelde kan een bedrag van twee miljard gulden voor deze doeleinden opleveren.

4. Een grootscheepse aanpak ter verbetering van de gebouwde omgeving.

Herstel van steden en dorpen en bescherming van monumenten en andere historische gebouwen - waaronder boerderijen - dienen hogere prioriteit te krijgen. Dit is mede van belang voor het scheppen van werkgelegenheid en voor de volkshuisvesting.

Verbetering van het leefklimaat in steden en dorpen houdt tevens in dat zij optimaal worden ingericht voor voetgangers en fietsers en dat het gemotoriseerde verkeer wordt teruggedrongen.

5. Snelle verbetering van het openbaar vervoer.

De ongewenste scheiding tussen wonen, werken en recreëren en het overwegend gebruik van de auto om die scheiding te overbruggen leiden tot steeds grotere verkeersstromen. Dit veroorzaakt grote verliezen aan ruimte, natuur, landschap en energie. Een goed systeem van openbaar vervoer kan deze verliezen beperken. Het is bovendien van groot belang voor miljoenen mensen, waaronder kinderen en bejaarden, die voor hun reizen afhankelijk zijn van bus en trein. Hun welzijn verdraagt zich niet met bezuinigingen, ook niet die op kwaliteitsverbeteringen als aangekondigd in Bestek '81.

Het kabinet-Van Agt heeft in zijn Regeringsverklaring 'een behoedzaam beheer van natuur en milieu' een voorwaarde genoemd voor het te voeren beleid. De Tweede Kamer heeft deze visie ondersteund door het aannemen van de motie-De Boer van maart 1978, waarin prioriteit wordt gevraagd voor de oplossing van achterstandsituaties waaronder die op het terrein van natuurbehoud en milieubeheer.

De consequenties van deze uitspraken moeten nu worden getrokken.

Het milieumanifest was ondertekend door de volgende organisaties:

Bond Heemschut
 Instituut voor Natuurbeschermingseducatie
 Landelijke Vereniging tot Behoud van de Waddenzee
 Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Vogels
 Stichting Natuur en Milieu
 Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland
 Vereniging Milieudefensie
 Wereld Natuur Fonds - Nederland
 Milieufederatie Groningen
 Stichting Friese Milieuraad
 Milieuraad Drenthe
 Stichting Natuur- en Milieufederatie Overijssel
 Gelderse Milieufederatie
 Stichting Stichtse Milieufederatie
 Contact Milieubescherming Noord-Holland
 Stichting Centrum Milieubeheer Zuid-Holland
 Stichting Zeeuws Coördinatie-orgaan voor Natuur-, Landschaps- en Milieubescherming
 Stichting Brabantse Milieufederatie
 Stichting Milieufederatie Limburg

In Natuur. + Milieu van november (nr. 78/11) vindt u een uitgebreide toelichting op dit manifest. De Stichting Natuur + Milieu is gevestigd Noordeinde 60, 1243 JJ 's Graveland; tel. 035-62004. (Vg.)

**Titels uit de
 NATUURHISTORISCHE BIBLIOTHEEK VAN DE K.N.N.V.**

Onderstaande artikelen worden franko toegezonden na ontvangst van het vermelde bedrag op postgiro 130.28 t.n.v. Bureau KNNV te Hoogwoud NH.
 S.v.p. duidelijk vermelden, wat verlangd wordt. In de prijzen zijn de portokosten begrepen.

Nr.		prijs leden/niet leden	
4	Zeldzame Nederlandse plantensoorten , door A. J. Quené-Boterenbrood en J. Mennema	5,75	6,75
12	De Nederlandse trekvlinders , door B. J. Lempke, 2e uitgebreide druk, waarin gegevens van ruim 30 jaren trekvlinderregistraties zijn verwerkt	8,—	10,—
15	Atlas van de Nederlandse bladmossen , 3e druk (1978) waarin opgenomen aanvullingen 1 en 2 door J. Landwehr	39,—	47,—
15a	Aanvullingen 1 en 2 , voor bezitters van de eerste druk (1970) van de Mossen atlas	5,—	6,50
15b	Aanvullingen 2 , voor bezitters van de 2e druk (1974) van de Mossen atlas	2,50	4,—
16	Plantengemeenschappen in Nederland , door Dr. V. Westhoff en Drs. A. J. den Held	36,75	42,50
18	De Nederlandse Myxomyceten , door mevr. N. E. Nannenga-Bremekamp	62,50	70,—
20	Atlas van de Nederlandse grassen , door J. Landwehr	35,—	45,—
21	Naamlijst van de Nederlandse Lepidoptera , door B. J. Lempke	10,—	12,50
22	Wilde planten in en bij Amsterdam , door Joh. Bolman	16,—	17,50
23	Wilde ganzen in Nederland , door T. Lebrecht, Th. Mulder, J. Philippona en A. Timmerman	35,—	44,—
24	Natuurtuinen en -parken , door Dr. G. Londo	17,95	22,85
25	Texel - Vogeleiland , door A. J. Dijkse en L. J. Dijkse	25,—	32,—
26	Waterland , door diverse auteurs	20,—	26,—